

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:	10 k. — fill.	Egy évre . . . 16 ker. — fill.	
Egy évre . . . 5		Fél évre . . . 8	
Fél évre . . . 2	50	Negyed évre . . . 4	
Negyed évre . . . 1		Egy hóra . . . 1	70
Egy hóra . . . 1		Egyes szám ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hét napos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelölő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Városaink és a választások.

A ki alaposabban figyelemre méltatja a lefolyt képviselőválasztások eredményét, nem zárkozhatik el annak constatalása elől, hogy a magyar városok politikai magatartása bizonyos új szellem érvényesüléséről tesz tanúságot.

Politikai életünk sivár képéhez a legsötétebb részletet a multban városaink kiszolgáltatták. Teljesen ellentétben a külfölddel, hol a városok, mint az oppositionális szellem fókuszai jelentkeznek, a magyar városok mintegy versenyeztek az örökös kormánypartiságban. És ha legalább törődtek volna magatartásuk külső dekorumával! De egyetlen vezérmotivumul a legközönségesebb értelemben vett helyi érdek tekinteték. Megfeledeztek arról a nagy igazságról, mire csak pár nap előtt is helyesen utalt egyik erdélyrészi megye főispánja, midőn a képviselői állást az ő természeténél fogva az általános szempontok és nem a partiális érdekek szolgálatára hivatottnak mondotta és minden törekvésük abban merült ki, hogy elkaparintsanak egy-egy morzsát a kormányzati hatalom terített asztaláról.

E kicsinyes felfogás uralma alatt nagyot esett aztán a városok parla-

menti képviseletének általános színvonala is. Az ujabbkori alkotmányos élet kezdetén a parlamenti küzdőtér kiválóbb alakjait a városok küldötték a képviselőházba. A mint azonban leszálott a városi polgárság politikai értelmiségének színvonala és ennek eredményében városaink nem az országos politikát domináló irányu eszmék, hanem aprócseprő helyi tekintetek szerint kezdték a politikában igazodni, az országosabb nevű emberek mind kevésbé foglaltak helyet a városok képviselői sorában és a városi mandátumok a fővárost sem véve ki, a duodecim vicinális nagyságok érvényesülésének játékszerei lettek. Utoljára még a vezető kormányférfiak is kerülni kezdték már azt a kétes értékű megiszteltetést, a melyet a mindig csak spekuláció eszközeiként szereplő városi mandátumok jelentettek és az utóbbi 5 év alatt a miniszterek többsége a vidéki kerületekben keresett elhelyezést.

Mindezzel szemben a legutóbbi választások fordulatról tanuskodnak. A városok ezuttal eddig nem tapasztalt mértékben csatlakoztak az ellenzéki lobogókhoz. A függ. párt a városokban aratta legszebb diadalait. Nagyváradon,

Debreczen és Marosvásárhely eddigi kormánypárti kerületeiben, Baján, Győrben, Miskolczon és Szabadkán szép győzelmek koszorúja hullott a függetlenségi zászlóra és a pártonkívüli ellenzékiek is, a jövő politikai alakulás ez előhírnökei, egy-egy városi kerületben csatogtatják meg szárnyaikat: Vázsonyi Vilmos Budapest 6-ik kerületében és Beöthy Ákos Kassán jutottak mandátumhoz.

És a hol a kormánypárt megtartotta eddigi pozícióját, azokban a városokban is erős felszabadulási törekvés volt észlelhető. Mindenesetre észrevehető volt legalább is az a törekvés, hogy a mult sivár szellemének nyomasztó nyügétől szabaduljanak. És ne bánj nyomoruságos „rotten borough”-tól eltekintve, nincs is magyar város, mely szelleme megváltozásának irányát külsőképen is ne demonstrálta volna. Mert ahol kormánypártit választottak is a városok, legalább ügyeltek arra, hogy a régi rendszer és irány megjegyzett képviselőinek félretételével, a hirdetett ujulás külső megtestesüléseül, új név kerüljön a megbízó levelekbe.

Egy debreczeni író könyve.

(Alföldi képek: írta Lovász János.)

A „Csokonai kör” nem röstelkedhetik, hogy Lovász Jánosnak, ennek a tehetséges fiatal debreczeni írónak „Alföldi Képek” könyvét kiadta.

Ebből a könyvből igazi magyar tehetőséget ösmertünk meg. Az egyszerű, az igazi alföldi magyar élet tőzsgyökeres alakjait és képeit mutatja be minékünk hűséges szeretettel, találó vonásokkal, azzal az igazi poros színekkel, mely kavargó, minden szél fuvalomra felhődző por olyannyira rátapad Debreczenre és széles határára, melyen a homok az ur.

A Tisza távolabb kanyarog innét, a czivisnek már a csekélyvizű kis Hortobágy is folyó. A folyók mellett elevenebb, harmatosabb még a népköltészet is; a sivár pusztán, a rögös száraz szántóföldeken a verejtékes munkában kérgesebb a test, mely a fűzfa árnyékos folyóvizben nem üdülhet, a hal után nem vetheti ki a hálót, a vízi malom kerepelő bűgásán nem mészázhat el, már ezt a lélekre értem; hát biz a lélek, a gondolkodás is kérgesebb, színes hangulatokban szegényebb itt Debreczenben, mint másfelé a rétes nagy folyók partján.

Leginkább olyan magoknak élők, magoknak valók az emberek; rendkívül begombolkozottak és megfontoltak mintha talán aszott taplót viselnének a bohókás szív helyén. Józanságok is nevezetes. Szűknarkuságuk is emlegetett. Egyetlen szellemi szórakozásuk, ha a hűvös kalvinista templomokban egyik másik tiszteletes ur ékes predikációján elmélyedhetnek. . . . Szóval a ki felületes tekintettel fut keresztül a debreczeni életen, a homokján, a szálló és mindent belepő porfelhőin kívül alig jegyez meg valami jelesebbet. És véli, hogy történetek alakjainak nem való ez az egykedvű férfi nép és cziczoma nélküli, dologban szapora kezű asszonysereg.

Pedig tévedsz barátom, a debreczeni poros életnek, kedélytelennek tetsző polgár társadalomnak is megvannak a maga tarka alakjai, a lüktető vércsatornái a szenvedélyek hullámzó érzéseivel.

Lovász János, a mi debreczeni fiatal írónk, a debreczeni hirhedt, mindent átható és ellepő szürke porfelhők alatt felédezte az érző emberi szívetek és beces alkotásokra hivatott írói lelkével, képességeivel betekintett a poros kis emberek egyszerű, sőt többször együgyű, tehát annál megkapóbb kedélyvilágába és életküzdelmébe, hogy aztán azt hiven, szeretettel, egyszerű

vonásokkal, habár nem is az aprórészletekig mesterien kidolgozva, de a körvonalakban annál jellemzőbben mutassa be nekünk. És ez sikerült Lovász Jánosnak.

Látunk talpigásokat, a debreczeni nagy vásár eleven alakjait, nevezetes kofaasszonyságokat, kik a kérés külső alatt olvadékonny szívet rejtegetnek, az időviszontagságaitól cserzett bőrü és az élet fordulataitól fufangra hajló pusztai pásztor alakokat, kevély parasztot, rongyos szegényt, a nagynevű veterán írónk, Könyves Tóth Kálmán lelkipásztor vezetése alatt álló koldusotthont, az ispotály megtörtjeit, szerelmes kis lányt, a tölgyerős pusztai mándrucz legényt, filozófus cziviseket, ravasz czigányt, (az alföldi város és pusztá egyéb különlegességeit), benső, kedves, megkapó képeket, de melyeket a debreczeni szürkepor eltakar a felületes szemlélő elől.

De hisz épp ez az eredeti, a megbecsülésre, az elismerésre érdemes tulajdonsága Lovász Jánosnak, mint debreczeni helyesebben magyar írónak, hogy a debreczeni melabús életet jellemző porfelhőt nem törli le és ennek daczára mégis meleg, a szürke porfelhőtől mentes szívetek is képes könyvében bemutatni. Kár, hogy a ki az igaz érzések és erő jellemzésére ily nem mindennapi tehetséggel van megáldva, néha érzélgésre, oly beteges meseköltésre is gyön-

Szegény Robinson!

(B. B.) Ahogy újabb és újabb betekintést nyerünk a soproni bankbukás részleteibe, egy modern rémregény fonalai bontakoznak ki előttünk. Egyetlen ember négy millió korona idegen vagyont elsikkasztott. Hogyan, miféle hatalom adhatta a kezébe ennek az embernek a kulcsot ahhoz a rengeteg idegen vagyonhoz? — A más pénzéhez? A tapasztalt, óvatos, rutinrozzott százezrek és milliók miképpen találhattak nyugalmat egy olyan szekrényben, a melyet egyetlenember csalárdságának hamis kulcsával felnyithatott és kirabolhatott? — A bank igazgatóban mint egyénben rejlett e a hiba, vagy pedig a bankban, mint szervezetben?

Egyetlen ember csalárdsága volt képes annyira megbízhatatlanná tenni az egész pénzügyi szervezetet, avagy az egész szervezet volt annyira képtelen ellenőrizni egyetlen embernek a megbízhatatlanságát, hogy a milliók kármódra tűnhettek el? Csupa olyan kérdések, melyektől a tőke pénzesek testén lubbör fut végig.

A szigorú ellenőrzés kérdésével szakembereink bizonyára foglalkozni fognak most már, a megzavart tőke nyugalomának helyreállítása érdekében. — Tegyük ezt és ártani nem fognak vele. — A hol a bűneset sok, ott a csendőrség számát szaporítják s a bíróságot emelik. A mi sikkasztási krónikánk elég gazdag tanulságokban azok számára, akik az intézmények javítására törekcsenek. Ah, de mi inkább az embereket szeretnénk megjavítani. Mert a végrehajtás legutolsó eleme minden körülmények között az egyén marad.

Az egyén fölött a legérzékenyebb s a legközvetlenebb ellenőrző szervezet a társadalom. A legtökéletesebb pénzügyi szervezet is csak nehezíti a visszaelés esélyeit, a legszigorubb törvény is csak üldözi a visszaelőt, a társadalom szemé az, amely a közvetlen közelből látja mozogni az egyént a törvény szellemének és az intézmények hivatásának útjain. A végrehajtó elemek mindig a társadalmi közfelfogás alapján mozognak s ennek hibáit viszik át a végrehajtásba.

A soproni sikkasztó korlátlan bizalmat

gúl, mint például az a „hüség” cím alatt közbeszurt irás. Bátran kimaradhatott volna ebből a becsületes, igaz és eredeti magyar könyvből, mely sikerült tükre a debreczeni életnek, alakoknak, de nemcsak a külsőségek leírását illetőleg, haem a néplelkének jellemző festésében is. A czikoronyátlan nyelvezet, keresetlen magyar kifejezések szinte csak emelik értékét az „alföldi képek”-nek, melynek az írója mivel így szívből, lélekkel szereti és átérti a virágos magyarföldet és az idevaló begombolkozott magyarságot is, elősmerést érdemel és őszinte buzdítást arra, hogy ne pártoljon el ezektől a poros külső magyar emberektől, hanem kísérje tovább is őket az élet barázdás útjain. Írásainak megmarad, sőt növekedni fog a becsé. Hej, mert noha sokan vannak ma Magyarországon, akik magyarul írnak, de csak kevesen azok akik magyarul is írnak, magyarul is éreznek. A debreczeni fiatal tehetséges író Lovász János ezen kevesek közé tartozik. Ő igazán magyar ember, igazán magyar író, megbecsülhetjük.

Hjabb Móricz Pál.

élvezett. Hogyan szerezte meg ezt a bizalmat? Puritán életmódjával, szorony költekezésével talán? Világért sem. Ha egy bankigazgató úgy élne ma, miként élt Deák Ferencz vagy Irányi Dániel, hát akkor bizonyára elfordulna tőle a közbizalom. A szegénység manapság még a becsület formája alatt sem népszerű czég. Nem gyűjtő, hanem taszító ereje van. Az arany nimbusa szerez meg a közbizalmat s a társadalmi élet forgalmában a szerephez jutásnak legfőbb titka az, hogyan tud valaki tiszszerte nagyobb urat adni, mint a milyent az anyagi körülmények megengednének neki. — A soproni bankigazgató a mutatás művészetét nagyon jól értette.

Ur volt és gavallér. Ez tetszett. Senki sem kérdezte: „Honnan telik ez”? Mindenki azt mondá: „Oh, ez nem bolond ember, ezzel érdemes szóba állani.” A társadalom nevelni kezdte a gavallért a maga izlése szerint és ez hálás tanítvány volt. Palotában lakott, fény és pompa vette körül. Ez hatott. Ohó, ez egy uvezetes uri ember, aki minden ízében gavallér; erre már csak reá bízhatom a pénzemet. Milliókat költött el a bankjára bizott pénzből, izlélesen, urasan s a bizalom nőtt, mint a lavina. Am ha jó utra tér s határt szab esztelen költekezésének, ugy a bizalomnak is vége. Visszavonulni nem lehetett, mert az gyanut kelt. Mert a takarékoság szörnyen gyanut keltő körülmény. Akit tehát a pazarlás emelt a közbizalom vállaira, az csak nem ütheti agyon magát az aranyfüst szétosztásával, amely ugy elbódította az embereket?

Végig kellett játszani ezt a partiet, a társaság fokozódó tetszésnyilvánulása és gyanutlan bizalma között. No hát a partie elvesztett s a milliók elusztak, de vajjon nem a kibicek ugratták-e be a bukkott hőst ebbe a hallatlanul hazard játékba.

Amiként azt a halott bűnöst megvadják a koldusbotra jutott kifosztogatottak, ő is épp oly szigorú viszontvádat tudna emelni a társadalom ellen, melynek hibáit vakságot és bűnre serkentő gyungeségét választá ő, az egyénileg még gyengébb, életének vezérfonala gyanánt. Ő is szörnyű panaszoikat hangoztathatna amiatt, hogy sem a társasági, sem a családi élet nem tudott erkölcsi fékeket állítani bűnös kicsapongásai elé. Vádolna a csábító körülményeketi a melyek mind összeesküdtek ellene s vádolná a sorsot, hogy nem adott melléje egyetlen lényt sem, kinek szeretete s ragaszkodása megtisztította volna őt végzetes titkátlól s a kinek aggodó féltése visszaszólíthatta volna őt a becsületes emberek útjára. Ha csak hitvesével közli végzetes tévedésekre térését, ezen egyetlen lény is elegendő lehetett volna ahoz, hogy már kezdeten vagy derekán megakassza ezt a borzasztó véget ért pályafutást. Ha a családi élet bensőségeibe mélyed, lehetetlen lett volna posványos útját végig lépne-e. De itt az egyén legutolsó ellenőrző szervezete, a családi élet sem teljesít hivatását.

Nem volt megosztva a gond, a remény a terv; nem volt megosztva a lélek. Férj és feleség egymást soha meg nem értették. A bizalom olvasztó tüze nem melegített itt, hogy a férj lelki salakjai leváljanak. A kitvesi szeretet nagy erejével sohasem ekrülhetett mérkőzésre a férfi győtrő s ártó gondolatai. Az érzelmi megtisztulásnak teljesen hiányoztak azok a természetkövetelte folyamatai, melyek ott végződnek a családi élet bensőségei között. Filozofált a nő, spekulált a férj. Összekapcsola őket esupán a külsőségek világa és közöttük állott egész világa a bensőségeknek. A mo-

dern kor Robinzonja volt az a férfi, az elszigetelt erkölcsi alapok szigetén állva, melyhey seeki sem közelíthetett. S amint ott állott elszigetelődve az érintkezésnek minden mélységétől, a családi élet kultúszának mfaden bensőségétől: van-e alkalmasabb alak egy modern társadalmi dráma számára, mint ez az ezer barát között is idegen, fényes palotájában is otthontalan, szegény eltévelyedett Robinson?

Felesége adta a kezébe a fegyvert, hogy ölje meg magát. Ezt írják vallomásaiként. Kegyetlen ítélet, melyet nem szépitett még a fájdalom könnye sem. Ez a boldogtalan ember elvesztett mindent, amit csak veszteni lehet: Becsületet, életet, üdvösséget s elvesztette még a hitvesi irgalmat is. He az élet árán a becsületet meglehetett volna menteni, mily magasan állana előttünk a hitves ítélete! De itt már nem volt mit menteni. Egy összetört élet átkos romjai hevertek a nő előtt, amelynek további sorsa az egész vtlág részvételére méltatlan lett; csak a nőre nem. Alatta állt e férfi nejeének egész életén keresztül, Jól van. Érényei nem állottak ki a hitvesi bírálat mértékét. Helyes. De bűnével már felemelkedett a nőhöz. Az a bűn a rosszban már elég nagygyá tette a férfit, hogy a nő ne a mindennapi mértékét alkalmazza reá, hanem alkalmazza a hitvesi hivatásának isteniesen nagy mértékét s azt a szegény, elesett embert védje meg még a testével is, akinek rajta kívül nincs más oltalmazója a földön és az egekben.

Nem volt kegyelem. A fegyver eldőrdült s egy országtól átkozva ravatalon fereszik a tegnapi kegyelt, akitől ma a szerető hitves, egész életének közös sorsosa is tiltakozva fordult el.

Szegény Robinzon!

Vér a mandátumon.

Írta: dr. Király Péter.

Debreczen város III-ik választó kerületében a mult csütörtökön zajlott le a képviselőválasztás alkotmányosnak nevezett küzdelme.

A küzdelem a kormánypárti Dobieczy Sándor győzelmével végződött; nem valami nagy szótöbbséggel. Ez a kormánypárti győzelem előrelátható volt, habár mindenkinek, még az őszintébb gondolkozású osztrák pártiaknak is fájt az a szomorú dicsőség, a melynek Debreczen városa lett meg nem érdemelt osztályrésese. A hajduság sehonnem sem küldött mungó képviselőt, csak Debreczenből. Ez annak az előjele, hogy — Istennek hála! — viradni kezd a magyarnak! A hazafiúi becsület és józan kötelességérzet megkezdte purgatórius munkáját, — és lassan-lassan söpörgetjük kifelé Magyarország szent földjéről az osztrák szemetet, mely itt emberekben és intézményekben egyaránt türhetetlen ron-daságokká hamozódott össze, Tisza Kálmán, Szapáry Gyula, Bánffy Dezső és a többi osztrák hősök embertelen basáskodása alatt.

Mikor a szenny, idők multán, nagyon reá aszik az egészséges emberi testre, — nem könnyű dolog ám an-

nak az eltávolítása. Sokszor egy sajátos módját kell alkalmazni az operációnak, a tisztaság és a rendes életműködés által biztosítható jó egészség helyreállítása érdekében. És a tisztításnak ez a munkája sokszor véres műveletté válik. De az élet és az egészség nélkülözhetetlen emberi javak, melyekért még a legnemesebb vérből is föl kell áldozni bizonyos mennyiséget.

Magyarország, a mi bálványképünk, a mi földi istenünk szent testére is nagyon leülepedett már a szenny, a piszok; de ez egyáltalában nem az idő átkának, nem a véletlen mulasztásnak, nem a lustaságnak és nem az elhanyagolt jóakaratsnak a szennye, — óh nem! Ez a szenny az elvetemült gonosztevők merénylő kezeinek munkája; ezt a szennyet, ezt a piszkot a minden elképzelhető szennynél és piszoknál értékeltenebb gonosz teremtesek, az államhatalom egyidőben önző bitorlói tapasztották merénylő kezekkel a magyar hazának, a magyar nemzetnek szent testére.

És ez a munka törtét vigan tovább. A nemzet-gyilkolás bűnös merénylőnek kuforrását a pragmatika szankció és az 1867-es alkotmány szellemének rendszeresített meghamisítása képezi. Ezt az államellenes bünt, ezt a gonosz aknamunkát ma már nemcsak hogy nyíltan hirdetik az államtan felbérelt zofistái, hanem követelik a nemzettől, hogy az is legyen gonosz, legyen alacsony, legyen elvetemült.

És ilyen szellemben követelnek és erőszakolnak ki a maguk számára bizalmat, megbízó levelet, — mandátumot.

Ha pedig a nemzeti öntudatára ébredő nemzet nemakar bizalommal s tisztelttel adózni megrontóinak és ellenségeinek . . . akkor hurráh! rohamra kell vezényelni az osztrák katonaságot, hadd csorogjon az ártatlan polgár vér, hadd harsogtassa a levegőt az összebeszített és vérbe tiport szenvedők kétségbeesése és halálhörgése . . . Ez a kétségbeesés jajja, a halálhörgés, a legkellemesebb zenéje a gyávaságnak, a gonoszságnak és a butaságnak Magyarországon. De hisszük a magyarok Istenét, hogy egyszersmind hattyudala is ez a nemzet leigázásának és ébresztő hajnali kürtszava a függetlenség, szabadság és becsületesség közelgő országának!

Debreczenben is vérrel fecskendeztek be egy kormányparti mandátumot. Bizony pedig az ilyen mandám erkölcsileg kevesebbet ér a — semminél.

Szomorú dolog, hogy Debreczenben az átkos osztrák rendszer hatalma annyira elfajult már, hogy annak a szellemében még az erőszakos vérontás pokoli munkáját is büntetlenül végezhetik. És ráadásul még csak any-

nyit sem szabad megkérdezni a vérfürdő tulajdonképeni rendezőitől, hogy ki vannak-e békülve a lelkiösmeretökkel?

NAPI HIREK.

Az egri hősök szobra.

Az egész világ emlegeti azt a regés, dicső küzdelmet, melyet mintegy háromszázötven esztendővel ezelőtt az egri várban hős Dobó István magyar vezér kétezer bajnokával vívott meg a kétszázézernyi török ostromló sereg ellen. . . . A kétszázézer török kudarcával végződött ez a regés küzdelem. . . . A világtörténetben nincs mása ennek a küzdelemnek és csak a magyar nemzet szégyenteljes közönyét tanúsítja, hogy az egri hősöknek szobra még ma sem áll, ma sem hirdeti a magyar nemzet régi dicsőségét. — De most az egri hősök szobrának a felállítására komoly mozgalom indult ki Egervárosából, a mely mozgalomnak kiváló férfiak állanak az élén, akik lapunkhoz is küldtek egy lelkes felhívást és egy gyűjtőlevelet. A felhívást alább kööljük, a gyűjtőívünket pedig ajánljuk lapunk minden hazafias olvasójának a figyelmébe.

A felhívás így hangzik:

Az egri hősök szobra.

Aki ma Egerben jár, lát a város közepén egy romokba süllyedt várhegyet. A romok falához lenn házikók támaszkodnak, fenn a romok között itt-ott egy kecske legel, vagy egy-egy honvéd alszik. Ha a városba jött idegen nem ismeri a históriát, csak omlott bástyákat lát itt, bemohosodott ágyuréseket; egy barlangot, amelyben törött orru márványember fekszik; s az egész várat három kis hitvány badogtáblára festett felirat magyarázza: Alsó kapu, Ó kapu, Setékapu.

1902-ben lesz háromszázötven esztendeje, hogy e három kapu körül egy hónapig nem száradt fel a föld az emberi vértől.

Európa leghatalmasabb császáranak két hada és minden ágyuja egyesült e kapuk alatt. Magyarország már eltiporva hevert, még csak ez a kis vár volt benne az élet, mint a baldokló mellében a szívnek mindinkább maradozó mozgása. Ha ez a vár is leomlik, a magyar nemzetet beirhatja a történelem a holt nemzetek közé, s ma már a Tisza és Duna országában nem a magyar arat, templomainkból idegen ének száll az égbe és Szent István koronája nem egyéb mint numerussal ellátott muzeumi ritkaság.

De ezen a kis váron megtört a török világhatalma. Ha mesében olvasnánk, hogy kétezer magyar szembe mert szállni kétszázézer törökkel és hogy a küzdelem a kétszázézer török kudarcával végződött, azt mondanánk rá: Szép mese, de sok benne a tulság.

Ha az a két ezer ember átadja a várat küzdelem nélkül, senki szemükre nem veti. Ha elmenekülnek a földalatti utakon, senki gyávaságnak nem tartja; s ha Magyarország élete ebben a várban lehel utolsó,

senki se mondja, hogy Dobóéknak harczolniok kellett volna a vár megmaradásáért.

De ők nem adták fel a várat; nem menekültek el a mértföldekre nyúló alagutakon, hanem hogy itt — tudták az egész nemzet sorsát, megesküdtek az ostrom előtt, hogy halálig küzdenek mindnyájan, — és küzdöttek is.

Nincs mása a históriában ennek a küzdelemnek! Voltak hősök, akik inkább meghaltak, hogysem falaikat átengedjék; volt várkapitány, aki egy maga állott ki a kapuja elé százezer ember ellen; volt vezér, aki elkeseredésében a bizonyos halálba rohant az egész hadával, de hogy ilyen kis sereg, ilyen nagy had ellen, a bátorságnak és stratégiai leleményességnek ennyi erejével s utoljára az elszántságnak ilyen martíromságba magasztosuló küzdelmével s a csodák fényében tündöklő sikerével állt volna ellen egy ország-pusztító veszedelemnek, erre példa ni icsen!

1552-ig Eger nevét nem ismeri a világ. 1552-bev egyszerűen ragyogó betűkkel emelkedik Eger neve a világtörténelem horizontjára, s Európa tapsol és ujjong a példátlan győzelemnek.

Az évszázadok óta növekedő török hold itt sáppadt el először fényében. A török terjeszkedés itt találta meg az első sziklagátat, a melyen túl már nem csaphatott, s ez időtől fogva mind máig lassu tespedés a török hatalom.

Van-e magyar, akinek nem dobban meg a szive, ha Dobóra és az egri népre gondol? — Van-e magyar a ki siket marad a mikor arról zendül a szó, hogy az egri vár ormán ott lássuk örökre a Dobó ércalakját!

Szobrot akarunk emelni az egri hősöknek, szépet, nagyot, nevükhöz méltót. E szoborban benne kell lennie minden magyar resslád érzésének, minden magyar férfi hálagonolatának, minden magyar nő büszkeségének henne kell lennie minden magyar gyermek szive dobbanásának. Mert mindnyájunknak büszkeségei, példaképei, díszei, hősei ők, nemcsak az egrieké, — az egész nemzeté.

Egy szemernyi érczet kérünk minden magyar családtól, minden magyar férfitől, minden magyar nőtől és minden magyar gyermektől.

Adjon a szegény rezet, adjon a gazdag ezüstöt, aranyat, de ne legyen olyan magyar ember ebben az országban egy sem, a kinek egy réz fillérnyi része se lesz a szoborban.

Szeretnénk egy szép szobor csoportozatot, amely feltüntetné Dobóban a hazafias elszántságot, Bornemisszában a magyar észleleményességét, Mekeseyben az erőt, s egy tépelt ruhájú kibomlott hajú fegyveres magyar nőt i alakban a magyar nőnek azt a kiválóságát, midőn a veszedelem fürgetegében a hazaszeretet hősei közé rohan s velük küzd, velük osztozik a martíromság véres babéraiban.

Nem áldozatot kérünk, hanem csak erszény megerőltetés nélkül való adományt. Az özvegyasszony fillére épp úgy fog ragyogni a bronzban, mint a jómóduak aranya. Nyolcz millió magyar él ebben az országban; ha mindegyik csak egy-egy kis adománnyal járul is a szobor költségeihez, olyan emléket állítunk, amely méltó lesz a hősökhöz, s a mely előtt az utánunk következő nemzedék fölmelegült szíveivel veszi le a kalapját,

Az adományokat Egerben elfogadja dr. Hibay György gyógyszerész, mint a szoborbizottság pénztárosa.

Az ország különböző részeiből azonban ily czim alatt is lehet küldeni: Polgár-

mesteri hivatalnak Eger. A fővárosi napilapok szintén elfogadják az adományokat.

Minden adományt nyilvánosan nyugtázzunk. Az adakozók nevét pedig a szobor leleplezése ünnepén megjelenő emlékkönyvben fogjuk átadni az utókornak. Kelt Egerben, 1901. évi október hó 18-án, az egri diadal 349-ik évfordulóján. A Dobó-szobor bizottság vezetősége.

Kossuth Ferencz 60 éves.

A függetlenségi és 48-as párt vezetője, Kossuth Ferencz, november hónap tizenhatodikán üli meg születésének évfordulóját. Ebből az alkalomból a főváros függetlenségi érzelmű polgárai nagyszabású ovációban fogják részesíteni a fővezért, a ki a hatvan esztendőből csak tizenöt esztendőt töltött szülőházában. Még 1850-ben elkerült Magyarországból s 1895. november 16-án, éppen születése napján jött ismét vissza és letette a honpolgári esküt. Azóta folytonos munkásságban tölti napjait. Az ő szorgalmas munkásságának köszönhető nagyrészt, hogy a függetlenségi és 48-as párt erőben és számban megszaporodva kerül ki a választási küzdelemből. Ezt akarja a polgárság nagyszabású ünnepséggel megjutalmazni. Különben parlamenti körökben is szóba került ez az évforduló.

Lelkészi jubileum.

Cséési Imre, az aradi ev. református egyház népszerű lelkesze vasárnap ünnepelte meg lelkeszi működésének tizenöt éves évfordulóját. Csécsit ez alkalommal az egyház presbitériuma testületileg üdvözölte. A poéta lelkü lelkipásztor hívei és tisztelői részéről is ovációkban részesült. Csécsi Imre lelkeszi működését tizenöt évvel ezelőtt kezdte meg. Az ünnepelt aradi református lelkész a debreczeni teológián végzte tanulmányait Szaboleska Mihálylyal, a kiváló magyar költővel egyidőben és akkor többször versenyeztek a költői elsőségért. Csécsi Imre nevét ugyan nem kapta szárnyára a hír, de kiváló költő is.

Tóth András aradi szobra.

Már említettük, hogy Tóth András debreczeni szobrászművészünk mily sikerült szobrot alkotott az aradiaknak, midőn megalkotta Aradváros feledhetetlen emlékü főorvosának, Darányi Jánosnak a szobrát. Tóth András ezen legújabb alkotását 1. hó 27-én leplezik le az aradi Baross-parkban nagy ünnepségek mellett.

Hamis 1 forintosok.

A hamis egy forintosok oly nagy mértékben elszaporodtak a közforgalomban, hogy a pénzügyminiszter jónak látta egy rendelet kibocsátását a pénz kezelő hivataloknak. A hamis egy forintos ismertetőjelét következőkben közli: A hamisítványok meglehetősen sikerülteknek mondhatók, amennyiben géppel szabályosan benyomott szél-

irattal is bírnak, a mi a többi hamisítványon nem igen észlelhető, (mert több fajta is van) mert a szélirat vagy egészen hiányzott, vagy pedig legfőbb hegyes idomtalan betűkkel és egyéb jegyekkel van beverve. Jelenleg tárgyalt új fajta hamisítványok felismeretű jele éppen a széliratban foglalatik, amennyiben a széliratot képző „Viribus unitis” jelmondat „unitis” szavában az „s” betű meg van fordítva Csengése csak valamivel élénkebb, mint a tiszta önfém, vagy ólomfém csengése. Fémanyaguk, mely ön ólom-antimon és 2% ezüst ötvözetből áll. Keménysége csekély, lágy, késsel vagy ollóval vágható, mindamellett azonban merev, hajlíthatatlan és törik. Színe sötétszürke, mely igen közel esik az ólomfény sötétkékes színéhez.

A soproni bank bukása.

A szomorú hírességű soproni bank ügye egy új stádiumba lépett, mert kiderült, hogy Schladerer igazgató nemcsak a gondjaira bízott pénztárat tette tönkre, hanem magánosok pénzét is elsikkasztotta. Sopronban a Sándorffy-családnak bizalmas embere volt Schladerer igazgató. A család egyik tagja, Sándorffy Emilia, a dúsgazdag Müller-cég örököse, Schladererre bízta vagyona kezelését és Schladerer ezzel a pénzzel is hűtlenül sáfárkodott, mert Sándorffy Emilia pénzeszkényéből hiányzik 74,000 korona értékű járadék és 10 darab czenki cukorgyári részvény, melynek értéke 60,000 korona. Összesen 134,000 koronát sikkasztott Schladerer a vagyonos uraszonnyól. Annyi már kétségtelen, hogy a soproni bankban kezelt letéteket valósággal megtizedelték bűnös kezek. Dr. Winkler Adolf a vagyonbukott intézet esődtömeggondnoka fáradhatatlan buzgósággal kutatja az elsikkasztott értékek sorsát s ő derítette ki, hogy a Müller Paulin-féle egymillió korona alapítványból 100 darab czenki cukorgyári részvény hiányzik, ami egymaga 600,000 k. érték. Dr. Winkler tömeggondnoknak már a vizsgálat kezdetén feltűnt, hogy a városi letétek vinkulációját tíz filléres okmánybélyegek helyettesítik. A Müller fele depót on is ilyen bélyeg volt. Figyelmeztette Weinberger városi számtanácsost, hogy a letétek bélyegmentesek, mire való hát rajta a bélyeg. megnézték a letét borítékot, erre rá volt írva 3 drb. 10,000 forintos, 16 drb. 1000 forintos értékpapír, 2 darab 100 forintos bankjegy, a vinkuláció céljaira szolgáló pecsét helyén ott volt a 10 filléres bélyeg, ámde a kötegen csak a két darab bankjegy volt, a többi értékpapír hiányzott, ma már azt is tudja, hogy Schladerer az értékpapírokat a soproni takarékpénztárnál beváltotta. Sopron város letéteiből is nagy összeg hiányzik. A vizsgálat javában folyik s még ma sem lehet számszerint megállapítani, hogy mennyi hiányzik a takarékpénztárban elhelyezett letétekből. Ma dr. Winkler Schladerernek egy 21,000 koronás követelésére vezetett végrehajtást. Ugyanis Schladerer nemrégiben eladott egy villát s erre 21,000 korona van betáblázva. — Erre kebelezte be a tömeggondnok az aljelzalogot. — Az elpusztult takarékpénztár aktívája, amennyire az eddigi vizsgálatból megállapíthatónak látszik: 500,000 korona. Ámde ez az érték csak relatív, mert a váltótárca tartalma negyven is problematikus értékű, nagyon sok olyan váltót találtak, aminek alig van értéke. Schladerer valósággal diabolikus karakter volt. Most már mindenki tudja, hogy Wrchovszky Gyula főpénztárost, akit már letartóztattak, ő kényszerítette a bün-

részességre, sőt, hogy jobban magához láncolja, kártyajátékba és hasisvasiba vonta be, mely utóbbin a főpénztáros százezer koronát vesztett. Schladerer azonban nem bánta, mert így bizonyos volt a főpénztáros hallgatásáról. Már 1882-ben elvesztett az intézet alaptőkéje, s 1882 óta hamis értelem alapján fizettek osztalékot, természetesen nem a jövedelemből, hanem a betétekből, a pénztári jegyek révén befolyt pénzből s az idegen letétekből. Schladerer nagy házat vett, költséges életmódja, háztartása sok pénzt pusztított el. A városban azt beszéltek, hogy az értékesebb holmikát, ezüstneműeket és az ékszereket Schladerer már régebben elszállította Sopronból Debreczenbe. Schladerer hulláját hétfőn reggel boncolta föl Greilinger Lajos dr. és Schönberger Gusztáv orvosok. Megállapították, hogy a golyó Schladerer jobb homlokán hatolt a fejbe és a szem fölött agylebenyeket szétroncsolva, a bal halánték falában akadt föl. A halálnak tehát azonnal be kellett állania. A test föl-oszlásának stádiuma is amellet szól, hogy az öngyilkosság már esütörtökön megtörtént. A test többi része elváltozást nem mutat, csak a szíven látni az elzsírosodás nyomait. A hullát a hatóság az özvegy rendelkezésére bocsátotta, aki azonban a temetés iránt még nem intézkedett.

1874. évi január hó 31-ikén választották Schladerer Alfrédet a bank igazgatójának. Azóta Schladerer megszakitás nélkül tehát 27 éven át a bank élén állott. Lázás munka folyik a soproni ügyészeg és a vizsgálóbíró hivatalos helyiségeiben, a leltározás s a vizsgálat majdnem minden hivatalos embernek dolgot ad s még ma is beláthatatlanok azok a következmények, amiket a soproni bank bukása rejt magában, mert egymagában áll az a botrányos ellenőrzés, ami lehetővé tette az óriási sikkasztást.

Színházi hírek.

A választások után most már talán inkább a színház felé fordul a figyelem. A színházi iroda értesítései szerint mozgalmassabb lesz a színházi élet. Felújítják a Csiky Gergely „sötétpontját”, Sardou Viktor „A haza” drámáját. Szombaton Strausz dallamos „Furcsa háborúja” kerül színre és a „Szan Toy” táncz operettre is készülődnek a társulat bokrúgró művészei. Szóval a missziót végzik a nemzet árvái.

A debreczeni kör felhívása.

A székes fővárosból, Budapestről vetünk felhívó sorokat. A Budapesten alakított „Debreczeni Kör” elnöksége intéz lelkés szavakat a tagtársakhoz. A levél így hangzik: Tisztelt tagtárs urak! Ébredésre, gyülekezésre hívogatunk ismét! Két, eseményekben gazdag esztendő tanúságából merítve, immár hitet és lelkesedést, az ősz beálltával büszke önbizalommal nyitjuk meg újból kapuinkat. A kezdet nehézségeivel biztató eredménnyel megbirkóztunk már. Igyekezetünk, fáradozásunk, hála Debreczen város és vezetőférfiai erkölcsi és anyagi pártfogásának, rövidesen dus gyümölcsöt érlelt. Két esztendő sikereit szólíthatjuk immár sorompóba annak bizonyosságául, hogy egyesületünk a főváros társas életében gyökeret vert és mint ilyen hivatás teljesít! Eddig elért eredményeink megóvása és újabbak kivívása végett, kérjük minden egyes tagtársunk hathatós, nem ernyedő támogatását. Törekvésünk, czélunk marad a mi volt. Az együvértartozás érzetét ápolva, fejleszve Debreczen város nevével és nevében össze akarjuk tartani a kálvinista Rómanak a

fővárosba szakadt fiait. Mert az összetartás erő. És az élet mai harcában minden egyének szüksége van valamelyi közösség támogatására. Otthonunkban, ahol a társas életnek minden szórakozását megtalálhatják a t. tagok, utba igazítást, tájékoztatást nyerve minden ujonnan jött. A kör vezetősége lankadást nem ismerő buzgalommal fáradozik azon, hogy tagjai részére a társas együtt-lét minden kellemetességeit és kenelmét már a külsőse ekben is biztosítsa, a nyár folyamán egy új, az előbbinél sokkal kényelmesebb s kellemesebb körtanyáról gondoskodott. Új helyiségeink, névszerint dusan felszerelt olvasóteremünk és játékszobáink. melyek ugyancsak Kerepesi-ut 30. sz. alatt, az I. emeleten vannak, hetenkint ideiglenesen továbbra is kétszer és pedig kedden és pénteken állanak t. tagjaink kizárólagos rendelkezésére. Új otthonunkat, folyó hó 22-én, kedden este 8 órakor avatjuk fel. Reméljük és elvárjuk, hogy t. tagjaink tömeges megjelenése az estét ünneppé varázsolja. Elvárjuk ezt annál is inkább, mert e nap évfordulója a „Debreczeni Kör“ születésének évfordulója! 1899. évi október 22-én zugó lelkesedés közt mondta ki egyhangú határozatban az alakuló közgyűlés, hogy a „Debreczeni Kör“ megteremtését szükségessé tartja. Kimondtuk és megtettük. Az eszme fogékony talajra talált és büszkén vallhatjuk, hogy az eddigi fejlődés is dicsőségünkre vált. Már az első szárnypróbálgatások nagy lendülettel vitték előre egyesületünket. A gyermekezipókból hirtelen kinőtt és mértőföldlépő léptekkel igyekszik nyomába a főváros régi, jönevű társasköreinek. Tisztelet Tagtárs Urak! Három a magyar próbatét; így tartja a közmondás. Mi a harmadik előtt állunk most midőn egyesületünk fennállásának harmadik évébe lép, mindnyájunkon mulk, hogy e harmadik próbatét is dicsőséggel megálljuk. Csoporthozunk továbbra is lelkes hittel magára emelt lobogóink körül melyre anyavárosunk, Debreczen nevét irtuk. Támogassanak bennünket nemes munkánkban ezentúl is érdeklődésükkel és akkor szent bizalommal nézhetünk körülünk szép reményekre jogosító későbbi pályafutása elé, melynek pezsgő életkedvvel indulunk elébe, Budapest, 1601. okt. havában a „DEBRECZENI KÖR“ elnöksége.

A jogász segítő egyesület új elnöke.

Rácz Lajos joghallgató a kollegiumi jogász-segítő egyesület elnökségéről lemondván, helyette a jogász ifjuság egyik derék tagját Fráter Ernő 4 éves joghallgatót egyhangulag kiáltották ki elnöknek. Az új elnök bekészöntő beszédét lelkesen fogadták az ifjak, a választás tegnap történt meg.

A Zion egyleti tagok figyelmébe.

Beküldetett: Egyletünk összes tisztviselőinek mandátuma a f. évvel lejárván, az általános tisztújítás és orvosválasztás mulhatatlanul 1902. évi január hó első felében fog megtartatni. A választásra érvényes szavazási lajstrom f. évi december hó 31-ig eszközendő fizetésük alapján lesz megállapítva, s abba az alapszabály értelmében fel nem vehetők oly rendes tagok, akik 3 havi s oly pártoló tagok, akik egy félévénél több hátralékban vannak. Tisztelettel felkértem tehát egyletünk tagjai, hogy esetleges hátralékaikat a jelzett napig annyival is inkább kiegyenlíteni sziveskedjenek, mert ellen esetben szavazati jogukkal nem élhetnek. — Az előljáróság.

Óczy Gedeon felhívása.

Vettük az alábbi felhívást: Az ács és kőműves mester urakat felkérem hogy ujon-

nan szerződött tanonczaikat e hét folyamán irassák be az iparos tanonciskola november hó 1-én kezdetét veendő tanfolyamra. November 1-től kezdődőleg hétfő, kedd, csütörtök, péntek, szombat és vasárnapon küldjék tanonczaikat iskolába; mert a mulasztásokat e naptól számítva köteles vagyok az iparhatóságnak bejelenteni, a mulasztók közé számítván azokat is, kik szerződve vannak, de be nem iratkoztak. Dóczy Gedeon ip. tanoncisk. igazgató.

Nyilassy Mátvás síremléke.

Szép összeg, 338 korona gyűlt már össze az aradi színház szomorú véget ért komikus, az egykor Debreczenben is kedvelt Nyilassy Mátvás síremlékének alapjára. Kisebb adományokra lehet még kilátás, de a jelenlegi alap alig fog tetemesebb összeggel gyarapodni. Erre való tekintettel, a síremlék bizottsága legjobban tenné, ha minél hamarabb felállítaná az emlék-követ. A most közelgő halottak napja lett volna a leleplezés megfelelő ideje, de ha akkorára nem lehet készen az emlék, — a halála évfordulóján állania kell a művész sírja felett. A legutóbb kiadott jelentés szerint az emlékre a következő adományok folytak be; Mandl Vilmos dr. 20 kor. Totzer András (Szeged) 12 kor, a gyoroki asztalsársaság Mezey Péter által 14 kor. Rózsa Géza 1 kor. Adományokat elfogad Gonda László az aradi színház pénztárosa.

Beiktatási ünnepély.

Beküldetett. A debreczeni aut. orth. izr. hitközség Strasser Salamon főrabbit f. hó 22-én iktatta be hivatalos állásába. — Stark Ignác a hitközség elnöke, nagyszámu küldöttség élén Szolnokig, Péterfi Benő hitközségi alelnök pedig szintén tisztelegő küldöttség élén P. Ladányig a főrabbi elé utaztak s őt üdvözlő beszéddel fogadtak. — Debreczenbe megérkezvén a főrabbit a templom előtt Jungreis Jakab egyház gondnok fogadta, a templomban pedig a hitközségi elnök a szószerket adta át neki; mire a főrabbi elmondotta hazafiasszellemben tartott költői fordulatokban nagy tetszéssel fogadott székfoglalóját a mely után az új főrabbi tiszteletére 200 terítékű bankett adatott, a hol a házára, a királyra, a főrabbi s t. szobánál szobor felköszönők mondattak. A bankett a legkedélyesebb hangulatban éjfélig tartott.

Egy virilis és az „abc.“

A mai villamos világban nem utolsó eset ez sem, a melyet az aradi közlönyből vettünk át: Arad város leg több adótfizetőinek közszemlére kitett névjegyzéke ellen érdekes felszólamlás érkezett be az igazoló-választmányhoz. A virilisták között szerepel a jövő évi névjegyzékben is Nagy Lajos vendéglő-bérlő, aki a törvényhatósági bizottságnak ez idén is tagja volt. Szabó Kálmán ismert aradi vendéglős kifogást adott be az összeállított névjegyzék ellen, s felszólamlásában Nagy Lajost törülni kéri a virilisek névjegyzékéből olyan indokolással, hogy Nagy irni és olvasni nem tud, már pedig a községi képviseleti jogról szóló 1886. évi XXII. törvényezikk 34 ik §-ának harmadik pontja az irni olvasni tudást feltétlenül köti ki. Az igazoló választmánynak eszerint meg kell vizsgáltatnia Nagy Lajost az irás- és olvasásból, ha meggyőződést akar sze-

rezni magának arról, hogy Nagy Lajos helyet foglalhat-e a törvényhatósági bizottság tagjai között.

Bizony-bizony egyik-másik debreczeni és hajdumegyei virilistánál is ilyen „abc“-és vizsga kellene.

Debreczeni rövid hírek.

Öngyilkos timársegéd. Megemlítettük már, hogy Szegedi József 48 éves timársegéd tegnap morfiumot ivott. Megtörte az élet. A mérge pedig az éjszaka meg is ölte.

Öngyilkosság a nagyerdőn. Az öszileveleket hullajtó nagyerdőn öngyilkosság történt. Csurka József 70 év körüli aggastyán, a ki egykor a városi mázsa hivatalnál volt alkalmazva, a nagyerdőn apyonlotta magát. Az élet küzdelmei elől kereste a halált.

Katonai brutálítás. Katonai brutálításról emlékezik az U. D. F. U. E brutálítás a Mezszena utcában történt volna, a hol is — állítólag — egy eszmadiamesternél elszállított póttartalékost kegyetlenül elvert és megkínzott a 39 ik gyalogezred egyik káplárja. A vizsgálat van hivatva a valóságot kideríteni.

Az ablakbeverők. Az éjszaka ismét elcsiptek egy ablakbeverő suhancot, a ki egy Csapó-utcai ház ablakait verdeste be. A jó madár példás büntetést érdemel azon Fischer Mór inastársával együtt, a ki a Hatvan-utcában garázdalkodott és most kézre került.

Kutyaharapás. Fazekas Jánost tegnap délután a Bádagos utcában több helyen is megmarta egy hatalmas komondor kutya. A kutya egy utcabeli gazdálkodója volt. A gazdát megbüntetik. A kutyát az orvosi vizsgálat után lebunkózták. — **Megtámadott horbély.** Csikes Ferencz jönevű horbélymestert tegnap délután az utcán megtámadta egy csavargó. Tégla-darabokkal dobálta. A veszedelmes csavargót a rendőrség elcsipte. Nagy József nevű börtönvirág.

Innét-onnét.

— Október 23. —

(Az ablakos tótok szüretje.)

A Misók, Janók és a többi mozgó ablakos tótok dicsérik a csütörtök esti zavarogók keze munkáját. Még ennyi tört ablakra a legöregebb Misó ablakos sem emlékezik. A T. v. (de nem „vbtt.“) főispán, a Lipót kereszt hiányos polgármester ha a rózsában nem is, de a bevert ablakok üveg csörmelékeiben térdig járhattak volna a nevezetes éjszaka. Mindamellét ablakos tót Misóék kevésbé szüretelhetek reménységök szerint, mert a bevert ablakok nagyobb része tükörüvegéből volt, olyan portékát pedig a háti zajdájában nem igen tart a Misó drótos... De azért a Bethlen-utcában és egyébhol az ablakos tótoknak is akad bőven munkájuk.

(Kár, a miből haszon van.)

A nagy porcellán és üvegkereskedő Pájerék is elmondhatják, nincsen olyan kár, a miben haszon nincsen. A Pájerék diszes porcellán czégtábláit és hirdető tábláit is beverték a durva kezű tüntetők. Amde viszont a Tisza- és egyéb paloták bevert ab-

lakai után az üveges üzletre háramlik a dús haszon.

Másik régi üvegesünkről a Blattner-czég fejről is azon jóízű dolgot beszél, hogy sürgönyileg hívták haza a bevett ablakok szüretjére . . . De ha még többen lettek volna a debreczeni üvegesek, akkor is akadt volna munkájuk.

(A pipás cigányasszonyok.)

A debreczeni tarka piacznak egyik jelességei azok az anyaföldön kuporgó fiatalabb, öregebb cigányasszonyok, akik szatyingot, szappant, egyéb mindennapi portékát árulnak a szegényebb vidéki népek. A törökbasák nem méltányolják annyira a dohányzás gyönyörűségeit, mint ezek a kurtaszáru pipás, kormos képű „fehér népek,“ a kik irigylendő élvezettel eregetik a bodor füstöt a kurtaszáru, kozmás esereppipából. Az egyes piktor vázlatkönyvét eredeti alakokkal gazdagíthatja a debreczeni tarka piaccal, mint például a pipás cigányasszonyok is; úgy hiszem, hogy a debreczeni életképek eleven tollu írója, Lovász János barátom is kedves tárcza cikket rajzolhatna felőlük. Várom a cikket „a pipás cigányasszonyok“-ról.

nemes Portörő Kelemen.

A női ruházat reformjáról.

Irta: Fröhlichné Méricz Paula.

Az emberiség halad. — nem! utóbbi időben fut, rohan a fejlődés, tökéletesedés útján, mindent átváltoztatva, eltörülve s újjáalakítva eközben. Mégis némely dologban lenyűgöző konzervativizmussal gátat vet felénk a fejlődésnek, és éppen olyan reformokat késleltet, melyek pedig megmérhetetlen haszonnal járnának, s magát az előrehaladást nem kis mértékben szolgálják.

Ezen dolgok közé tartozik a női ruházat reformja is.

A közmondás bár azt tartja: „Autre temps, autre mœurs,“ a mai kornak ugyancsak meg nem felelő a mai nők ruházata, mert az elmúlt idők szokásai uralkodnak.

Hiszen könnyű volt ám délen az antik görög asszonyoknak, hajadonoknak, lenge fehér tunikával leplezni idomaikat mikor még volt egyéb dolguk, mint az annak olyan kedvező környezetben, testi fejlődésüket és szépségüket ápolni; és könnyű volt a XVIII-ik század hölgyeinek is, a raffinált kellemmel a drága brokát uszályaikat a francia mintára épített kastélyokban és kertekben, maguk után vonni, szünetlenül széptevőkre s őket dicséret szonettekkel gondolva; sőt kellemes lehet ma is a sarki nőknek télen, nyáron állapotba öltözködni, annál — nehezebb a szegény élő és modern nőknek (ha teljesen is kvalifikáltak is erre szemtanúlag) hideg bálterem jeges léghuzamában, meztelen hátgerincezel és meztelen kebiekkel pompázni, s annál kínosabb nekik, hivatalba, iskolába futni, reggel nyolcz órakor már panczélfűzőbe szorított derekkal, s annál irtózatossabb a főváros miazmáit az utcákkal porral együtt felverni az uszályokkal, amidőn üdítő sétára kellene indulniok; és éppen így a divattól rájuk kenyszerített premoát forró nyáron is az átlátszó batiszt ruhákhoz a nyakukon hordozni!!

Mennyire fontos, sürgős és szükséges lenne a női viseletnek reformja, azt mutatják azok a mozgalmak, melyek évek óta folynak az európai és amerikai államokban.

Körök, ligák, egyesületek alakultak, melyek hol kötelezővé teszik valamely reformált egyenruha viselését, vagy pedig egy ilyennek feltalálását tűzik ki célul. Ugyancsak mutatják ezt a szükségét azon óvintézkedések, melyeknél fogva büntetik az utcán hosszú ruhát viselő hölgyeket, vagy eltűntik a felsőbb iskolákban a lányoknak a derékfűző viselését. A közgazdasággal, társadalomtudománnyal foglalkozó tudósok nem győzik elég szigorúan elítélni az asszonyi ruházatkodás korlátlan luxusát, mely ahelyett, hogy a jövedelem a czélszerű fogyasztási csatornába kerülne (a kitűnő élelmezés, higiénia és művelődés eszközeinek csatornáiba), elfogja a család pénzét, s azt magának foglalva le, az embereket ezáltal nemcsak tévútra tereli, de egészségtelenné, szegényebbé teszi és művelődésüket gátolja.

Azonban mindezek és másféle, néha nagyon helyes és okos, máskor kicsit komikus mozgalmak is megfúszultak, azonban még sem akarom elhinni, hogy Éva leányainak vétkes önzésén szenvednek hajótörést, hanem inkább azért nincsen sikerök, mert nem találták meg a helyes formát, a mely az igazi és megfelelő lehetne, és ezért kéri a XX század általános, kifejező női divatja, amely egyszermind megváltja majd a nőt az egészségtelenségtől, szépségtől és jőzan ésszel ellenkező örülettől.

Igy állván a dolog, valamennyien lássunk munkához és keressük, kutassuk ezen életünkben olyan fontos szerepet játszó problémát.

Lám, a férfiak megkapják a mai kor kívánalmának és jellegének megfelelő ruházatot, mely ha nem is művészi (ezt eléggé kimutatták a magyar szakavatott tollak is), de legalább nagyjában praktikus, ellentétben a nők viseletével. — Mindenki természetesen fogja találni, hogy a koronás férfiakat össze lehet tévesztetni inkognitójukban más, közönséges halandóval, és azt is, hogy politikuskoknak, államférfiaknak nincsen többé idejük két órát szánni hajviseletükre, (mint ahogyan tette egy anekdota szerint Kaunitz aki órák hosszat sétált a hajport felverő inasok között, csupán azért, hogy a haján a fehér puder hasonlíthatatlannal finoman és egyenletesen rakodjék le és az is természetes, hogy nagy művészeink nem öltözködnek egy Van Dyck pompájával. Ellenben a nők kevésbé szükséges ma, mint valaha, hogy királyi koronát hordjon ahhoz, hogy ruházata fejedelmileg gazdag legyen, valamint nem szükséges előkei, rangbeli dámanak lennie, hogy hajékévet órák hosszat foglalatoskodjék és nem kívánják azt sem, hogy nagy művésznő legyen, habár megjelenése az utcán is feltűnést keltő . . . Legyen bár a női szépségnek szuverén joga az uralkodásra a földön, azért a tulságos mégis szembeszökően helytelen.

Mi gátolja vajjon leginkább a reformöltözék eszméjének létesülését? Szerintem az, hogy a feltalálók, az újítók, többnyire nadrágba akarják erőszakolni az asszonyokat. Mar pedig még George Sandnak sem állt jól a nadrág, és sok tisztelői közül igaz hogy a tulinomult zsenik, mint Chopin és Musset imádozóknak találták őt, de az igazi férfi barátja: Balzac akinek épp érzelme csatlakoztatással és jó izléssel ítélte meg „visszatámasztónak“ mondta és azt le is irtal Igen könnyen levonhatjuk a következtetést, hogy milyen hatást kelthet egy egyszerű közönséges asszony nadrágban! Nem hölgyei! nadrágot csak tréfából, a színpadon és az uszodában öltösznek és

ragaszkodjanak törhetetlen hűséggel a szoknyához.

Az 1900-iki párisi kongresszuson, melyet a testi nevelés ügyében tartották, Pischhof asszony mondotta ki a legérdekesebb és igazabb szavakat. Élesen elítélte a mostani ruhákat, mint amelyek elrontották megfúszították az asszonyok testi szépségét.

Azt proponálta, hogy mint oktatás tárgya szerepeljen a közepiskolákban a ruházatkodás tudománya, tekintve az egészségi művészi szempontokat, tekintve a lelkitulajdonságokat és az egyének karaktereit, tekintve a foglalkozásokat és a hivatást, melyet betöltenek, továbbá a pénzt, melylyel rendelkeznek stb. Természetesen a kisdied kortól a késő vénségig és érintve a fiugyermekek, sőt férfiak ruházatkodását is, mint amelyről szintén a nőnek illik gondoskodni.

Ez az indítvány olyan abszolút bölcsességű, hogy okvetetlenül megvalósuland. Addig is azonban, míg csakugyan fogják a leányok az iskolákban (például a háztartástannal és egészségtannal kapcsolatosan) foglalkozni vele bővebben mi s, a felnöttek . . .

Először is fontoljuk meg azon tanácsokat, amelyeket külföldi (például Spencer Herbert) és belföldi (például Thanoffer, Dollinger) tudósok adnak a nevelésről, egészségtanról. Másodszor lássuk, annak lehetne a tanácsait a ruházatkodással, annak esztétikájával és a művészi izléssel összekapcsolni; harmadszor, meghallgatva a nemzetgazdászok predikációit, akik a női lukszust immorálisnak bélyegzik figyeljünk a párisi mervadó hölgy, Staffe bárónő hangjára, aki azt állítja, miszerint kétszázézer frank évi toiletpénze alól senki sem lehetvén a divat ez idő szerinti királynője, de még hangadója sem, tehát komoly, jóra való nő visszahuzódik a nem tisztességes versenytől . . .

Kérem tehát önöket hölgyeim, — sőt nem bánom uraim is, — jövő cikkeimben engedjék folytatnom a csevegést, tárgyunkat tüzetesen megvizsgálva s a tanácsukat megfontolva, engedjék meg kifejtésem belőlük a rögtön használható s engedjék meg, hogy néhány kombinációmmal és tervemmel felizgassam az önök képzeletét, czéltudatos tevékenységre. A legbővebb, legaldásosabb forrás is néha oly jelentéktelen és csekély, amikor megszületik! . . .

A nők ruházatkodásán reformálva, egy nemzet megújított deli szépségén, és sok, sok megtakarított filléren dolgozunk.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Ereckmann-Chatriantól.)

Fordította: Ifjabb Méricz Pál. 61.

De ő sem hallgatott semmire, nem ügyelt senkire . . . A homlokát összeráncolta és csak odaügyelt, amint a Parthe tulsó oldalán a porosz sereg meg az osztrákok egyesülnek. Az én emlékemben a császárnak ezen képe maradt fent.

A zászlóalj már valami jó óra hosszat marsolhatott, amidőn egyszer Czebede reám szolt:

— Jóska! Láttad?
— Igen! Láttam! Amig élek, el nem felejttem,
— Durezás, vélte a czimbora, mintha békétlenkedne . . . Bezzeg a Wurskheni csata után vidámabb volt az arca, csak

egy mosolygott, mikor üdvözöltük. — Éljen a császár! És a tábornokok is kacagva fogadták a köszönésünket. Ma annak is mindnek dühödt, veszekedett volt az arca. Pedig a kapitányunk még ma reggel is azt mondta, hogy Lipcse másik oldalán mi győztünk.

Mások is így vélekedtek, mindamellett egyik-másik nyughatatlankodott. Az ezredet a káposztás kertek szomszédságában találtuk, mintegy két pusálövés távolságra már táborozott. A százlóalj az országtól jobbra, egy halmon foglalt állást.

Ínnét, minden irányba szétláltunk. A sereg megszámlálhatatlan tábornok mellett melegegett. A füstfelhők befestették az eget. Az eső egyre szitált, a legénység a borjura ülve melázott a tűz mellett. A tisztek összebujtak. Minden oldalról csak az hallatszott, még ilyen háborút sohasem értek. . . Most a bicska hegyig megy a háboru. . . Az ellenség most már nem törődik a vereséggel, csak minket akarnak gyilkolni. Tudják, hogy négyszer-ötször többen vannak, mint mi, így egyszer mégis csak ők lesznek az urak a csatamezőn.

Beszélték azt is, hogy a császár Nachau mellett az osztrákok és a muszkák ellen csatát nyert, hanem mi haszna, mert az ellenség nem takarodott el, bizott a tömege segítő erőben, a möckerni részről annyit tudtunk meg, hogy dacára a Marmont egyszerű védekezésének, vereséget szenvedtünk. Az ellenséges tulerő lenyomta a csapatainkat. És hogy ez nap csak ez egyetlen előnyt vívjuk ki, biztosítottuk a visszavonulásunkat Erfurt felé, mert az ellenség az Elster és Pleiszer folyóhidakat mégsem foglalhatta el. Az egész hadsereg, közlegény, mint marsall egy nézetten volt, hogy lehető hamar vissza kell vonulnunk, mivel a helyzetünk igen kétséges volt. Szerencsétlenségre a császár másként gondolkodott. Azt határozta, hogy maradjunk.

Tizenhetedikén egész nap csatarendben állottunk, hanem még a fegyvert sem sűtöttük ki. Beszélték, hogy Reynier tábornok 16.000 százasal megérkezett. — Ámde a bajorok elpartolásából tanultunk. Megtanultuk, hogy mennyire bizhatunk a szövetségeseinkben.

Estendet, azt is jelentették, hogy a breitenfeldi magastaton felfejlődött az északi hadsereg, ami megint azt jelentette, hogy az ellenséges erő száporodott 60.000 emberrel. Mg ma is a fülemben cseng az a sok átok, amit ekkor Bernadottére szórtak. Különösen azok, akik őt még mint egyszerű köztársasági tisztet ismerték. Vele szolgáltak. Ezek különösen kitértek ellene.

— A kutyák nekünk köszönhet mindent. Vérünk hullajtásával emeltük a királyságra. Ma mégis ő siet a végső letiprásunkra!

Ez éjszaka egy általános hátrahúzó-pás rendeltetett el. A mi seregünk mind jobban felzárkózott Lipcse körül. De aztán lassan elcsendesedett minden. E csöndben még inkább elgondolkoztunk:

— Mit hoz reánk a holnap? Nyígyan látom-e még holnap ilyenkor a felhők között bujdoszó holdvilágot? A csillagok viszaragyognak-e még az én szememben?

És midőn láttuk azt a nagy tábori tűzkört, amely mintegy hat mérföldnyi kiterjedésben kigyózza körül a mi állásunkat, magunkban így vélekedének:

— Most már az egész világ ellenünk támadt! Most már minden nép csak a mi rontásunkra tör. . . Semmi az ő szemükben a mi dicsőségünk.

Aztán azt is utána gondoltuk, szép becsület a francia becsület, de itt már csakugyan győznünk, vagy halnunk kell.

XIX.

Ilyen tépelődések között viradt reánk a nap. Még szendergett a tábor, már mi Czebedével beszélgettünk:

— De nagy szerencse volna, ha most az ellenség nem merne reánk támadni,

A tisztek fegyverszünetet emlegettek. Hanem úgy kilenczóra tájt hirtelen bevágtattak a mi csörkésző lovasaink, tájtékozott a lovuk és lélekszakadva kiáltották, hogy az ellenség megmozdult. Egyidejűleg a jobb oldali részen, az Elster menten már meg is kezdődött az ágyuzás. Fegyvert fogtunk és a mezőségen keresztül át megindultunk a Parthe felé, vissza Schönefeldhez: Kezdődött a csata.

A folyó előtti magastaton már két vagy három divízió a tüzéséggel együtt állást foglalt. A lovasság a szárnyakon zavarta az ellenséget. Hanem hát a poroszok, a svédek az oroszok szuronyerdejének se hossza, se vége nem látszott, oly sűrű tömegben nyomultak előre.

Valami husz percz múlva beértünk a csatavonalba. Két halom közt foglaltunk állást, előttünk 5000 vagy 6000 porosz tolongott, orditozván:

— Vaterland! Vaterland!

Ezek begázoltak a folyóba. Micsoda zavarodás volt ez. Ugyanekkor ropogni kezdett a kézi fegyver, ropogva felelt az egyik partról a másikra, de belemordult az ágyú is. Puskapor füst borult a Parthe völgyre, azon vettük észre, hogy a poroszok dühtől szikrázó szemmel, mint a vad tigris, úgy rohantak reánk. Csak egy eget hársogató éljen kiáltást hallottunk: Éljen a császár! — Ekkor reájuk rohantunk mi is. Iszonyu kézi tusa keletkezett. Alig két másodpercz alatt ezernyi szurony keresztződött. Szurtuk, döftük, taszigáltuk egymást, majd visszaugrottunk. Közben sűtögettük közvetlen közelben is a fegyvert. Aztán puskatásával bunkóztuk egymást. Minden rend felbomlott, összezavarodott. . .

Aki elesett, azon keresztül taposott a másik. Az ágyú dörgött. A puskapor füst sötét felhőként, borult a halomra, a völgyre. A golyó fűyölt, a fegyver ropogott, az a csatavölgy pedig olyan volt, mint egy kemence, amelyben a fadarabok helyett emberek emésződtek.

Minket a kétségbeesés ösztönzött. A fektelen düh. Meghalunk, de előbb megboszuljuk magunkat. A poraszokat a büszkeség hevitette, hogy elmondhatják:

— Mégis csak legyőztük Napoleont!

Valami elbizakodott nép ez a burkus. A grosz-beereni meg a katzbachi győzelmeik óta tisztára megőrjültek. Hanem hiába erőlködtek a bátor vitézek, bizony sok otthagya közülök a fogát a folyóban. . . Háromszor átgázoltak a vízeo, úgy rohant reánk a vad tömeg.

Igaz, hogy e tulerő elől kénytelenek voltunk kissé visszahúzódni. Hanem, hogy orditoztak ekkor! Véltek, no ezek felfalnak mindnyájunkat. . . Hanem hasztalan fajzat ez a burkus. . . — A tiszteik a karddal csapkodván, talán százsor is elordították:

— Vorwärts! Vorwärts!

És azt be is kell ismerni, mint a kőfal olyan erővel nyomultak előre. Hanem a mi ágyúink is hatalmas erővel söpörték őket. Egyre ment. A nagy tömeg előre taszigotta őket. Mindamellett megtanítottuk őket a mórésre. A dombtetőről még egyszer reájuk rohantunk és ekkor visszadobtuk a folyóba őket. Na most el is pusztult volna valamennyi, hanem Möckern felől egy üteg tüzéséggel belelövtek a balszárnyunkba és így nem üldözhattük őket.

Folyt köv.

Nyilttér.

Ne mulassza elsenki őszi és téli divatcikkek beszerzése végett fölkeresni a Párisi Divatáruházat, Debreczen a m. kir. főposta mellett, a hol női felöltőkben, leány kabátokban, gyermek köpenyekben, diszített nőikalapokban, selyem blousok, szörme különlegességekben meglepő válasz ték ujdonságok kaphatók. Bámulatos olcsósza-bott áruk.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi-téli idényre a legújabb

Szines és fekete selyem
Gyapju női ruhaszövet
Flanell, mosó velez
Téli kendő, sál
Ruhadiszek és bélésárakkal

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa cégétől átvett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk ki.

Kiváló tisztelettel

Donogán és Somossy

Kunz József és társa utódai.

A debreczeni kir. törvényszéktől.

13146—901.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. tvszék mint csödbíróság közhírré teszi, miszerint vb. Gyarmathy József debreczeni fűszer kereskedő csödtömegéhez tartozó s a csödleltár 1—377 és 379—381 tétele alatt felvett bolti áruk és felszerelések a debreczeni Teleky-u. 71. sz. a. üzlet helyiségében **l. é. okt. hó 25-ikén d. e. 9 órakor** tartandó nyilvános birói árverésen a kir. tvszéknél illetve dr. Nyiri Ernő csödtgondnoknál vagy Bódogh Zsigmond bir. végrehajtónál megtekinthető árverési feltételek mellett elfognak adatni.

Kelt Debreczenben, a kir. tvszéknek mint csödbíróságnak 1901. okt. 19-én tartott üléséből.

Lichtman Sándor

jegyző.

Uri lakások

1902. Május 1-től bérbe adandók

1., Kossuth utca 7. számú épületben a II. emelet utcai részén 5 tágas világos szoba, előszoba, fürdőszoba, vízvezeték, teljes légszusz. berendezés, és minden mellék helyiség, jóvízű kut. mosókonyha.

2., Ugyanott II. emeleten tiszta udvarra néző 3 tágas világos szoba, — előszoba a fenti felsorolt modern berendezéssel.

3., Ugyanott I. emeleten tisztaudvarra néző 3 tágas világos a fenti felsorolt modern berendezéssel.

4., Kossuth-utca 26 számú háznál az utcai ház földszintjén 5 tágas világos szoba, előszoba, fürdőszoba, üveges pavillon, jóvízű kut, mosókonyha és minden mellék helyiséggel.

Értekezhetni Kardos László üzletében, hol az épület tervrajza is megtekinthető.

Olajra rakott, páczolt és kocsonyázott halcsemegék

Caviár, tengerirák,

francia és belföldi

sardiniák

a leghíresebb gyárakból.

Balatoni fogas

— kristály kocsonyában —

beszerezhető

Kontsek Géza

fűszerkereskedésben

DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Cséplőgép részek,

Lendkerekek (különféle nagyságban) manometer (fesz mérő), egészen új.

Ajtók, ablakrácsok, csatornarácsok, más építkezéshez való

vastárgyak

különféle kovácsszerszám:

Satuk, üllők, fújtató, vasesztergapad szerszámacél

kompozíció.

Kijavított

takarék tüzhelyek,

igen mérsékelt árban kaphatók

KLEIN JAKAB

öcska vasüzletében, főtűzsdé udvar.

Ocska vas és fémet a legmagasabb árban veszek

Teljesen kijavított

vetőgépek

13. 15. 17. és 21 soros

feltűnő olcsó árban, — előnyös

fizetési feltételek mellett.

Hirdetmény.

A közgazdasági banknál 367. 495. 642. 756 és 837 sz. alatt kézi zálogképen letett, de ki nem váltott, sem meg nem hosszabbított értékpapirokból álló zálogtárgyakf. é. november 11-én d. u. 3 órakor a közgazdasági bank hivatali helyiségében tartandó árverésen azonnali készpénz fizetés mellett elfognak adatni, amely árverésre a venni szándékozók meghívotnak.

Debreczen, 1901. é. okt. hó 22.

Lestyán Adorján

kir. közjegyző.

Eladó

a bihar-tordai gazdaságban három db. 1 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{3}{4}$ éves tisztavérű simenthali jellegű hágóképes bika.

Bővebb felvilágosítással szolgál esetleg előzetes megkeresésre kocsit küld a sápi állomásra a „bihar-tordai gazdaság számtartósága“ Bihar-Torda.

Gyümölcs-, főzelék és huskonservákat, aszalt főzeléket ajánl a legjobb minőségben az

„Első Kecskeméti Conservegyár“ Kecskeméten.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Idegbetegeknek

nagyon ajánlható a már 15 év óta orvos-tanárok, gyakorló orvosok s a nagyközönség legszélesebb köreiből előnyösen használt gyógymód, mely csak külső mosásból áll, ártalmatlan, olcsó és meglepő hatása. Az érdeklődők kérjék Weismann Román már 26-ik kiadásban megjelent ismertető füzetjét. Kapható Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszer-tárában Debreczenben díjmentesen.

321

Az Istvángőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK

ÁRJEGYZÉKE

Az 1887. apr. hó 18-án Bpsten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett. Zsákkal együtt. Kor. érték.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	28.60
B. „ „ aprószemű	27.60
0. Királyliszt	27.60
1. Lángliszt kivonat	27.—
2. Elsőrendű zsemleliszt	26.40
3. Zsemleliszt	25.40
4. Első. kenyérl.	25.—
5. Közép kenyérliszt	24.20
6. Kenyér.	23.20
7. Barna kenyérl.	21.20
7 $\frac{1}{2}$ „ „ II.	18.60
8. Takarmányl.	11.20
11. Finom korpa zsákkal	8.60
11. „ „ zsák nélkül	8.20
12. Durva korpa zsákkal	8.20
12. „ „ zsák nélkül	7.80
„ Csirkebuza zsák nélkül	7.60
A. B. 0—6 számig	85 kiló
8. és 8. sz.	70 kiló
11. 12.	50 kiló

Debreczen, 1901. okt. 23.

Eddig felülmullhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi tisztított

májolaj

törvényileg védett sárga csomagolásban üvege 2 kor., fehér csomagolásban üvege 3 kor

MAAGER VILMOSTÓL

BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában az vér tisztítását el akarja érni. — Kapható a osztr. magy. monarchia legtöbb gyógyszer-tárában és gyógyszeráru kereskedésében.

Főraktár és főelarusítás az osztr. magyar monarchia részére:

Maager Vilmos Bécs,

III/3, Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg tiltatnak

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös s fekete nyomás sárgapapíron) van elzárva.

